

Komunikat prasowy

Luksemburg, 28 czerwca 2021 r.

UE powinna zapewnić solidniejsze i bardziej spójne ramy nadzoru w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy

Choć wartość podejrzanych transakcji realizowanych w Europie szacuje się na setki miliardów euro, podejście UE do przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapobiegania tym zjawiskom jest niespójne. Odpowiednim organom UE powierzono wprawdzie zadania w zakresie kształtowania polityki i koordynowania działań oraz ograniczone uprawnienia bezpośrednie, jednak większość działań prowadzona jest na szczeblu krajowym. Jak stwierdzono w sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, w przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu na szczeblu UE występują uchybienia, a unijne ramy nadzorcze są niespójne i słabo skoordynowane, w związku z czym nie zapewniają spójnego podejścia i równorzędnych warunków działania.

Pranie pieniędzy oznacza praktykę legalizowania dochodów z przestępstw przez wprowadzanie tych środków do normalnego obiegu gospodarczego, tak aby ukryć ich nielegalne pochodzenie. Według szacunków Europolu wartość podejrzanych transakcji przeprowadzanych w Europie wynosi około 1,3% unijnego PKB. Szacuje się, że globalnie odsetek ten sięga blisko 3% światowego PKB. Z aktualnych danych wynika, że ponad 75% podejrzanych transakcji zgłoszonych w UE pochodziło z instytucji kredytowych działających w ponad połowie państw członkowskich.

– Występujące na szczeblu UE uchybienia dotyczące zjawisk prania pieniędzy i finansowania terroryzmu muszą zostać wyeliminowane, a nadzorcza rola UE powinna zostać istotnie

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

wzmocniona – podkreślił Mihails Kozlovs, członek Trybunału odpowiedzialny za to sprawozdanie. – Należy uczynić wiele więcej, aby dopilnować, by prawo UE było wdrażane niezwłocznie i w sposób spójny. W pierwszej kolejności Unia powinna korzystać w każdym możliwym przypadku z rozporządzeń, a nie z dyrektyw, zważywszy na konieczność zapewnienia spójnego stosowania przepisów we wszystkich państwach członkowskich.

Obecnie uprawnienia na szczeblu UE dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu są rozdzielone między kilka podmiotów. Komisja Europejska opracowuje politykę i monitoruje jej włączenie do przepisów prawa poszczególnych państw członkowskich. Zajmuje się również prowadzeniem analiz ryzyka. Kontrolerzy Trybunału wykryli uchybienia w realizacji tych zadań. Przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy są złożone, a proces ich wdrażania na terenie UE przebiegał powoli i w sposób niejednorodny. Jeśli chodzi o procedurę oceny ryzyka, kontrolerzy stwierdzili, że nie pozwala on uchwycić zmian zachodzących w czasie, a do tego w ramach oceny nie zapewniono ukierunkowania geograficznego i nie ustalono skutecznej hierarchii priorytetów. Do tej pory UE nie udało się ustanowić samodzielnego wykazu państw trzecich wysokiego ryzyka, które stanowią zagrożenie dla rynku wewnętrznego UE w odniesieniu do prania pieniędzy. Ponadto Komisja nie była w stanie opracować aktualnych danych statystycznych dotyczących tej kwestii, co sprawia, że trudno jest oszacować skalę zjawisk prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w UE.

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) posiada uprawnienia do prowadzenia postępowań wyjaśniających dotyczących potencjalnych naruszeń prawa Unii w tej dziedzinie i już z tych uprawnień skorzystał. Niemniej od 2010 r. Urząd tylko jeden raz stwierdził, że doszło do naruszenia prawa UE w dziedzinie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Ani razu natomiast nie wszczął postępowania w tym zakresie z własnej inicjatywy. Ponadto kontrolerzy Trybunału znaleźli dowody wskazujące na próby lobbowania wśród członków Rady Organów Nadzoru w okresie, kiedy prowadzono obrady dotyczące ewentualnego zalecenia w sprawie przypadku naruszenia prawa UE. Wynika stąd, że na proces podejmowania decyzji na wysokim szczeblu w EUNB wpływ mają interesy krajowe (co jest zgodne z wnioskami zawartymi w [sprawozdaniu Trybunału z 2019 r. na temat testów warunków skrajnych prowadzonych przez Urząd](#)). Kontrolerzy stwierdzili również, że Komisja nie opracowała żadnych wewnętrznych wytycznych dotyczących tego, kiedy należy wnioskować do EUNB o wszczęcie postępowania. Wnioski takie Komisja wystosowywała doraźnie i w większości wypadków, opierając się na doniesieniach medialnych.

Ostatnim aspektem poddanym analizie przez kontrolerów Trybunału było włączenie analizy ryzyka dotyczącej prania pieniędzy do nadzoru ostrożnościowego nad bankami strefy euro. Stwierdzili oni, że Europejski Bank Centralny – odpowiadający od 2014 r. za bezpośredni nadzór nad istotnymi bankami – z powodzeniem rozpoczął wymianę informacji z krajowymi organami nadzoru, lecz nie ciąży na nim odpowiedzialność ani nie posiada on uprawnień w zakresie badania, w jakim zakresie te przekazane informacje zostały wykorzystane przez organy krajowe. Ponadto jakość danych udostępnianych przez poszczególne krajowe organy nadzoru różniła się istotnie ze względu na praktyki stosowane na poziomie krajowym. EUNB opracowuje aktualne szczegółowe zalecenia w tym zakresie. Kontrolerzy są zdania, że powinny one zostać ukończone i możliwie jak najszybciej wdrożone przez EBC i krajowe organy nadzoru.

Informacje ogólne

UE przyjęła swoją pierwszą dyrektywę w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy w 1991 r. w celu przeciwdziałania zagrożeniom dla rynku wewnętrznego związanym z praniem pieniędzy,

a następnie w celu zapobiegania finansowaniu terroryzmu. Ostatniej aktualizacji dyrektywy dokonano w 2018 r. Komisja planuje wkrótce zaprezentować wniosek w sprawie utworzenia pojedynczego unijnego organu nadzorczego, który byłby odpowiedzialny za przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Sprawozdanie specjalne nr 13/2021 pt. „Działania UE na rzecz zwalczania prania pieniędzy w sektorze bankowym pozostają rozproszone i nie są wdrażane w wystarczającym stopniu” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu).

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 551 502